

Tjenestebedrifter vil gjerne bli stilt bærekraft-krav til - og ikke bare før kontrakten er signert

Jorulf Brøvig Silde
Bransjedirektør
Bransjeforeningen Drift og Service
NHO SERVICE OG HANDEL

Mobil: +47 95720116
epost: jbs@nhosh.no
www.nhosh.no facebook.com/nhoserviceoghandel

Oppsummert

1. Tjenesteleverandører, drift- og servicebedrifter leverer gjerne på høye miljø- og bærekraftkrav.
2. Det er en forventning om at kravene er relevante for leveransen, at de fremmer konkurranse mellom de mulige leverandørene og at kravene evalueres på en faglig god og transparent måte.
3. For alle tjenester er oppfølgingen av leveransene i kontraktperioden avgjørende, jo høyere krav desto viktigere. Dette handler om både kvaliteten på tjenestene og bærekrafteffektene, og om
 - å skape en trygghet hos leverandørene som konkurrerer om at de høye kravene i kontrakten også forventes levert hver dag i kontraktperioden,
 - at en ikke konkurrerer mot leverandører som satser på at kvaliteten ikke blir kontrollert og leverer noe helt annet

Gode bedrifter er grunnlaget for et godt samfunn.

Les mer

[NHOs historie](#)

[NHOs vedtekter](#)

[NHOs konsernpensjonskasse - årsrapporter](#)

Trepartssamarbeidet er bærebjelken i det norske arbeidslivet. Se en film vi har laget om "The Norwegian arbeidsliv"

NHO – Næringslivets hovedorganisasjon

NHOs visjon og oppdrag

"Styrker næringslivet. Former fremtiden".

Vårt oppdrag: "Ved politisk påvirkning, gjennomslag i forhandlinger og attraktive medlemstjenester skal NHO bidra til lønnsomhet i medlemsbedriftene.

Slik skal vi sammen sikre grunnlaget for et økonomisk sunt og vekstkraftig samfunn".

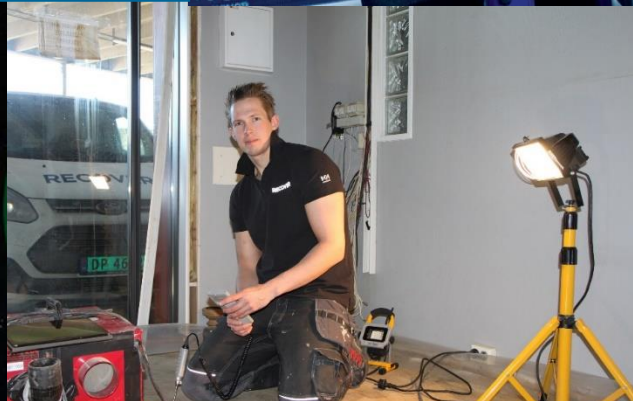

NHO

Service og Handel

Friisør John Midtskogen fra På Håret

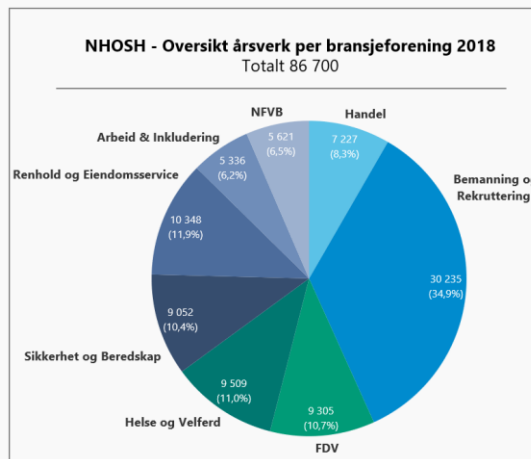
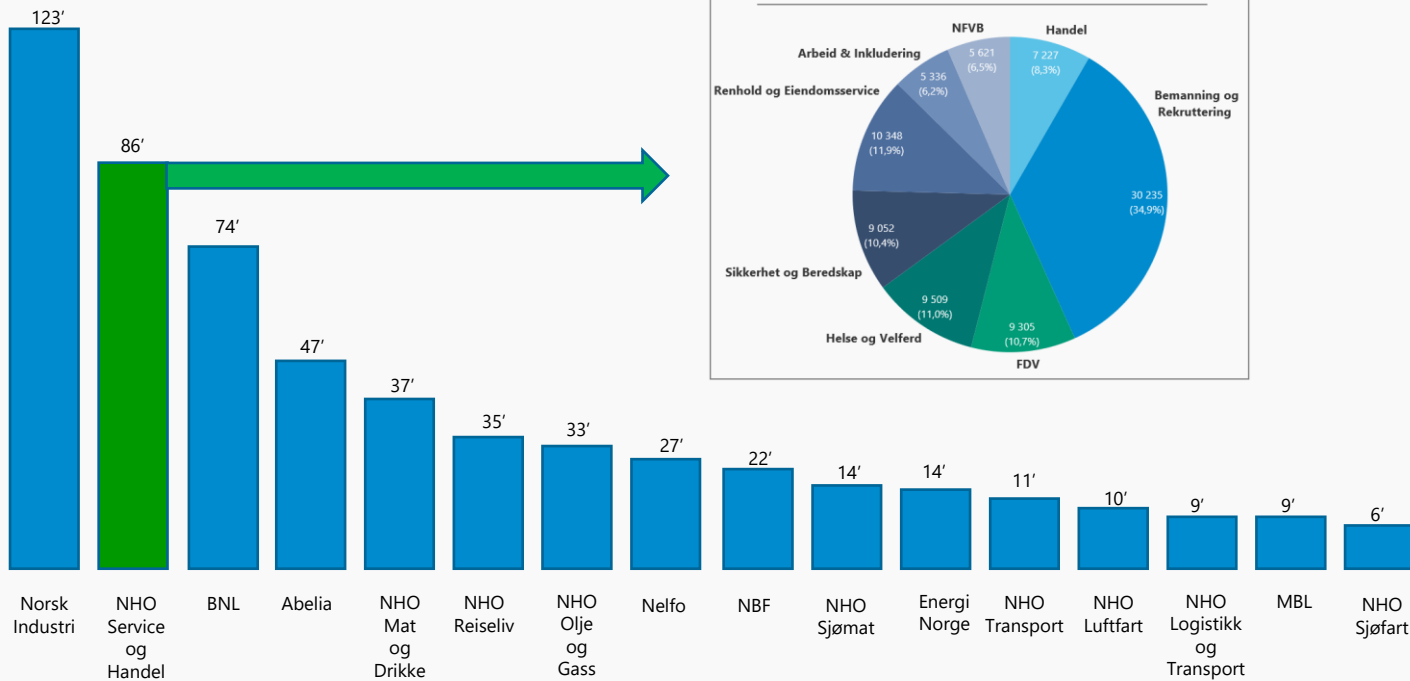
NHO Service og Handel

- *NHO Service og Handel* er den nest største landsforeningen i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). *NHO Service og Handel* består av 2.380 bedrifter med 6.000 virksomheter og 86.000 årsverk (per starten av 2018). Administrerende direktør er Anne-Cecilie Kaltenborn.

Våre hovedmål:

1. økt seriøsitet i arbeidslivet
2. økt inkludering og bærekraft
3. økt kompetanse og bedre tjenester

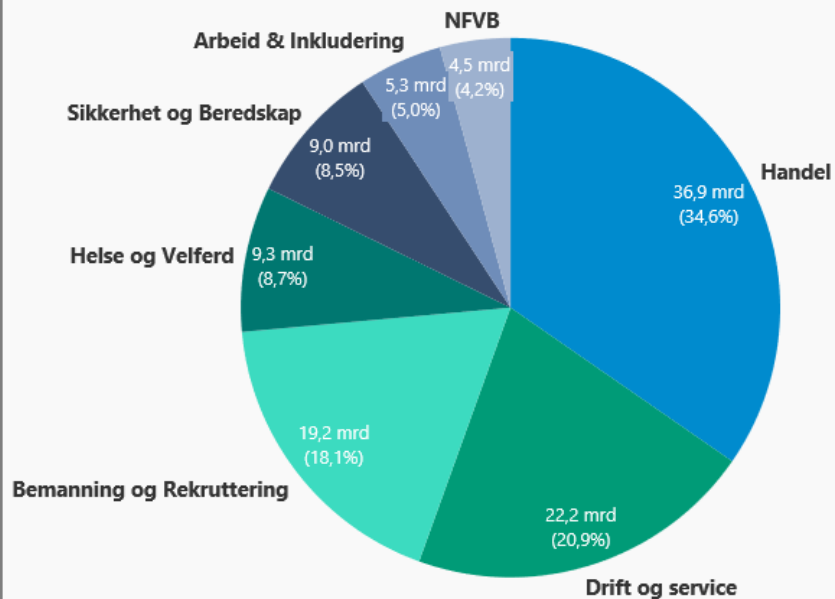
Landsforeninger i NHO (årsverk)

Hele verdikjeden i næringslivet

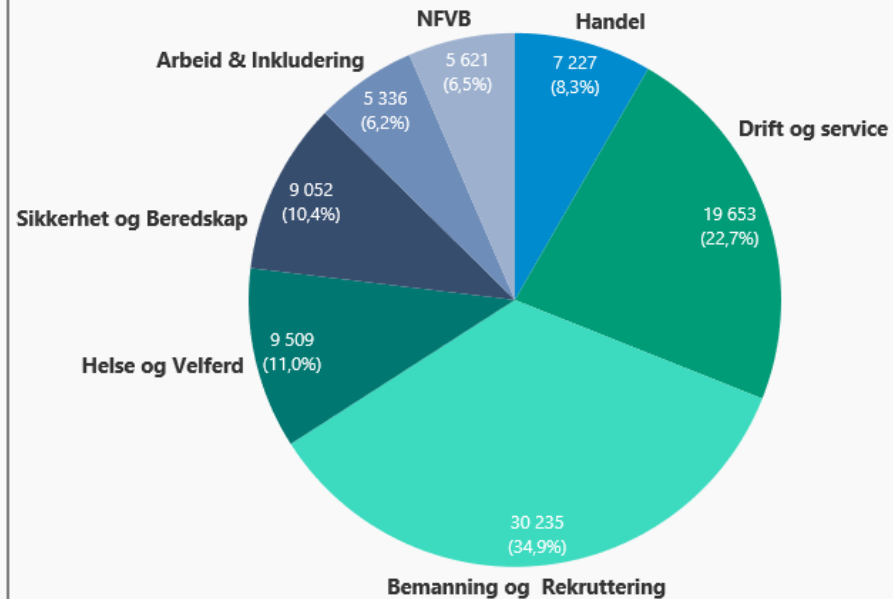
NHOSH - Oversikt omsetning per bransjeforening 2018

Totalt 106,4 mill

NHOSH - Oversikt årsverk per bransjeforening 2018

Totalt 86 700

Korona 2020: verden og økonomien skjelver

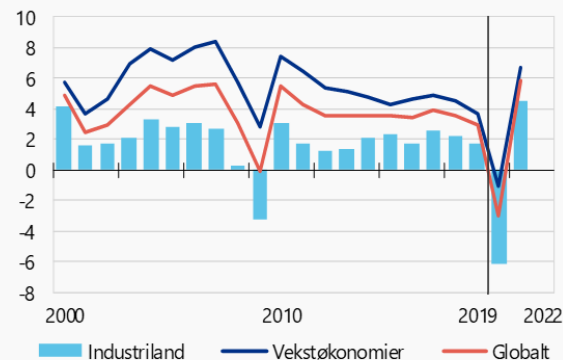
Sjeføkonom NHO
Øystein Dørum

Ute: *The Great Lockdown*. Verste siden WW II
Industriland -6,1%/4,5%. Kan gå mye verre.

BNP

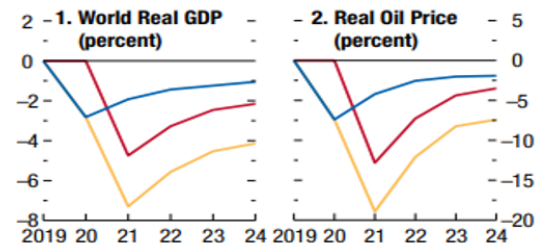
Prosentvis endring år/år

Kilde: Refinitiv Datastream / IMF WEO / NHO

Scenario Figure 1. Alternative Evolutions in the Fight against COVID-19 (Deviation from baseline)

- Longer outbreak in 2020
- New outbreak in 2021
- Longer outbreak in 2020 plus new outbreak in 2021

Den nye normalen: utviklingstrekk fra tidligere

Sjeføkonom NHO
Øystein Dørum

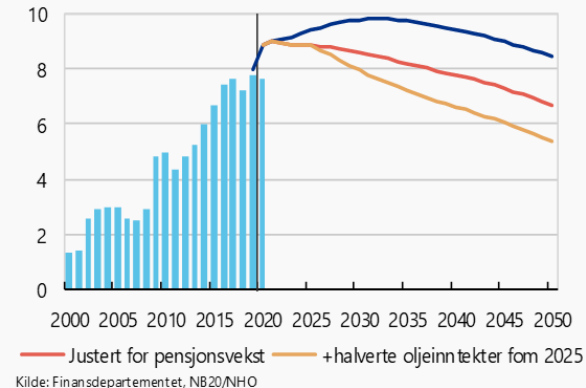
«Den nye normalen»: Noe gammelt...

- Klimautfordringer og oljealder på hell
- Aldring og lavere vekst
- Teknologi: Muligheter og trusler
- Inkludering
- De-globalisering?
- Økte ulikheter – sviktende tillit
- Mindre budsjettmessig handlingsrom
- (Og det var da: Nå +201'''/ ~6%)

Strukturelt, oljekorrigert underskudd

Pst av trend-BNP for F-Norge. Faktisk/3%-bane

Den nye normalen: noe er nytt

Sjeføkonom NHO
Øystein Dørum

...noe nytt?

- Koronaviruset har eksponert sårbarheten i våre tett integrerte økonomier
- Nasjonalstaten får større betydning?
- Økt beredskap: Beskyttelse, lager/egenproduksjon? Særlig innen helse?
- De-globaliseringen skyter fart: Mindre arbeidsdeling, lavere vekst
- Digitaliseringen skyter fart?
- Økt utenforskap? Økte ulikheter? Større kompetansemismatch?

- *Bygge bro til den fremtiden som kommer, ikke den fremtiden som var*

Anskaffelser driver - eller konserverer

Innovative anskaffelser handler om å utnytte mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester. Formålet er bedre og mer effektive tjenester, næringsvekst og lavere utslipp.

Nasjonalt program for leverandørutvikling er en pådriver for at statlige og kommunale virksomheter skal skape innovasjon gjennom sine anskaffelser

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

Anskaffelser driver - eller konserverer

Innovative anskaffelser handler om å utnytte mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester. Formålet er bedre og mer effektive tjenester, næringsvekst og lavere utslipp.

Nasjonalt program for leverandørutvikling er en pådriver for at statlige og kommunale virksomheter skal skape innovasjon gjennom sine anskaffelser

Tjenestefisering og anskaffelser

- *as a service*

- Skaper en ny dynamikk
- Lengre verdikjeder
- Frigjør ressurser
- VIL utfordre dagens løsninger
- KAN bidra til økt bærekraft

Service og handel – for mennesker, av mennesker

Økt bærekraft,
verdiskapning og
konkurranskraft for
bedriftene

Styrke et seriøst og
inkluderende arbeidsliv.

Bedre markedstilgang
til offentlig sektor.

Kompetansetiltak, god
fagopplæring og
rekruttering.

Bransjerettede tiltak.

Bransjeforeningen Drift og service

Strategiske fokusområde: **Bærekraft**
Miljø og klima. Inkludering/integrering

Integrert Fasilitetsstyring

- 1.Eiendoms-FM
- 2.Industri-FM
- 3.Urban FM
- 4.Integrert bærekraft

Servering, kantine og matomsorg

- 1.Bevilgning: forenkling
- 2.MVA:ensartet
- 3.Kompetanse og rekruttering
- 4.Miljø og planet, helse og ernæring

Renhold

- 1.Bransjeprogram
- 2.Fagbrev og høyere utdanning
3. Standard og sertifisering
- 4.Plast og kjemi

Bygg- og eiendomsdrift

- 1.Fagbrev og høyere utdanning
- 2.Ressurs- og klimaeffektiv drift

Skadesanering og forebygging

- 1.Bransjestandard
- 2.Kompetanse- og kvalitetsutvikling
3. Regelverk brannskiller
4. Sirkulærøkonomi

Skadedyr

- 1.Bransjebygging
- 2.Folkehelse
- 3.Kvalitet og kompetanse
4. Kjemikaliefrie metoder

Fakta og statistikk

Analyse og bransjekunnskap

Samarbeid

Bygge bransjene

Aktiviteter og leveranser

Synliggjøre
prestasjon og seire

Bærekraft og miljø

handler om at

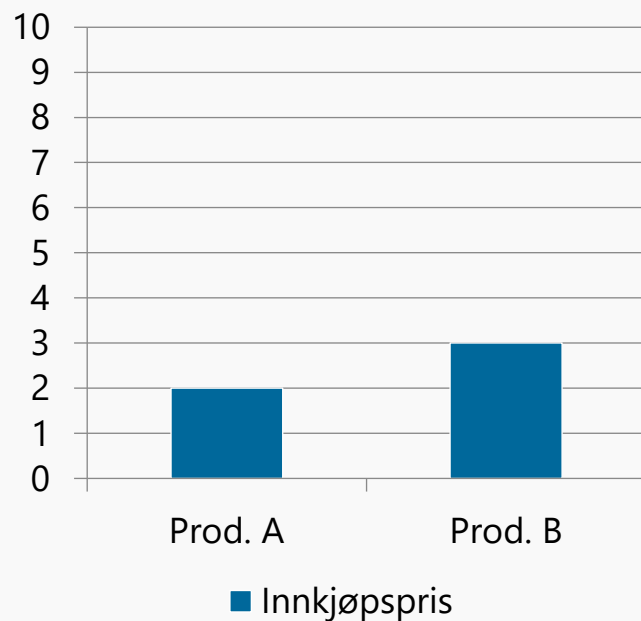
barnebarna til våre barnebarn

fortsatt skal kunne ha mange ulike valg når det gjelder hvordan de kan innrette livene sine.

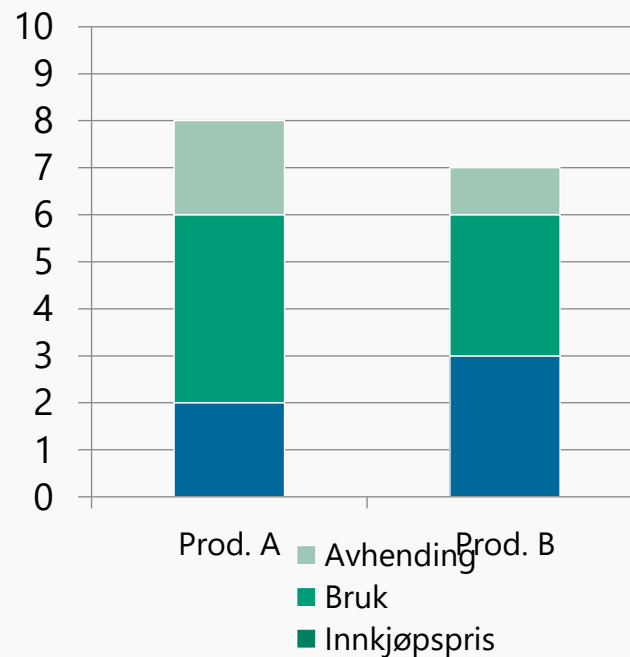
« en utvikling som tilfredsstillers dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstillere sine behov »

Hva vi kjøper

*Miljøhensyn koster
ikke alltid mest.*

Bærekraft:

Menneskelig aktivitet som
hensyntar naturens tålegrenser,
fremmer livskraftige samfunn,
foster en sunn økonomi

– lokalt og globalt.

Sammenhengen mellom de tre likeverdige bærekraftselementene.

Bærekraft og bransjearbeid: mye å velge blant

- Ressurs-effektivitet
- Miljø og biomangfold
- Klima
- Avfall og sirkulærøkonomi
- Menneskerettigheter og lokalsamfunn
- Tilbørlig aktsomhet for etisk praksis i leverandørkjeden
- Bærekraftige materialer og bruk
- Ansvarlige offentlige innkjøp
- Monitorering og rapportering av sosial og miljømessig påvirkning
- Ansvarlig skattepraksis og transparens
- Yrkesutdanning for å overvinne kompetansegapene
- Framtidens arbeid i lys av digitalisering, demografiendringer, globalisering og klimaendringer
- Kjønnsbalanse og likelønn
- Mangfold i arbeidslivet (alder, legning, funksjonsevne, etnisk bakgrunn, religion)
- Sosial utestengelse og fattigdom
- Kommuniserer bærekraft-påvirkning til interessenter

Bærekraft: noen konkrete eksempler på resultater

- Kutt matsvinn:
 - på vei til 20% reduksjon
- #MerAv og #MindreAv
 - Satt dagsorden
 - Målemetode: Salt
 - Framdrift: Fiber, sjømat, frukt og grønt
- Plast
 - Kartlagt Norges plaststrøm
 - Fjernet engangsplast
- Kjemikalier renhold:
 - Utfasing
 - Metodeendring
 - Miljøkrav
- Sirkulær økonomi: forpliktelse til reparasjon: Skadesanering: reparasjon og utbedring
- Miljø og etikk på dagsorden ved kontraktsinngåelse
 - Menneskerettigheter i leveransekjeden
- Inkluderingsmotor i samfunnet:
 - tusenvis av mennesker uten lang CV får jobb

Målsetninger

- Redusere negativ miljøpåvirkning
- Styrke samfunnets sosiale bærekraft
- Gjøre gode miljøvalg lønnsomme og fremme konkurranse
- Møte kundens behov for å bidra til bærekraft på flere og nye områder og skape nye forretnings- og markedsmuligheter

Hvordan jobber vi?

- Bransjeledere setter standarden og viser vei for bransjeutvikling
- Analyse: statistikk, fakta og analyser
- Næringspolitikk: gode bærekraftløsninger er en del av et seriøst arbeidsliv
- Kommunikasjon: synliggjøring av god praksis, bygge identitet og stolthet, gjøre det vanlig å være god på bærekraft, vise til markedet at her er det mulig å stille strengere krav og oppnå mer bærekraft for pengene

FASE 2

Bransjearbeid og FNs bærekraftsmål

Tilnærming:

1. Bransjeutvikling
2. Vesentlighet
3. Risiko og markedsmuligheter

Nytt nettverk for framtidens bærekraft i drift- og service

Nyhet, Næringspolitikk, FDV, Skadesanering, Kantine, Facility management | Publisert 17.01.2020

Flere bedrifter har gått sammen om å finne nye måter å oppnå mer, på tvers av bransjer.

Fra venstre: Ingeborg Malterud, (NHO Service og Handel), Øivind Dahle (Frøiland Bygg Skade), Noline Skrent-Ellingsen (Coor), Martin Keiserud (Coor), Fredrik Hannestad (ISS), Hege Wilsbeck (Mitie), Lydia Linekro (Fazer), Hege Sørli (ISS), Per Christensen (Fazer), Hilde E. Bjerke (Bedriftsrådgiver), Roger Urhaug (Toma), Wenche Holm (Sodexo), Thomas Myrdland (4Service) Jorulf Brøvig Silde (NHO Service og Handel), Sindre Ulvestad (Polygon), Terje Næstdal (Recover Nordic) og Andreas Friis (Sustainability Hub) er ikke med på bildet. Foto: Baard Fiksdal

Bedre klimafotavtrykk og bedre inkludering er mål for et nytt nettverk for drift- og servicebedrifter i NHO Service og Handel som starter opp denne uken.

Drift- og service-bransjen har valgt
bærekraft som strategisk fokusområde.

For kantiner, serverings- og
matomsorgbedriftene handler
dette om kjærlighet til mat

Drift- og service-bransjen har mål om å

- bidra til gode helsevalg og sunnere kosthold
- redusere negativ miljøpåvirkning
- gjøre gode miljøvalg lønnsomme og fremme konkurranse
- skape nye forretnings- og markedsmuligheter
- fremme bærekraft som en del av det seriøse arbeidsliv

For *kantine-, serverings- og matomsorg*-bedriftene betyr dette

- vektlegging av ernæringsfaglige råd
- reduksjon av saltinnholdet i maten som serveres
- reduksjon i tilsatt sukker i maten som serveres
- reduksjon i mettet fett
- økt inntak av frukt og bær, grønnsaker, grove kornprodukter og sjømat
- reduksjon av matsvinn

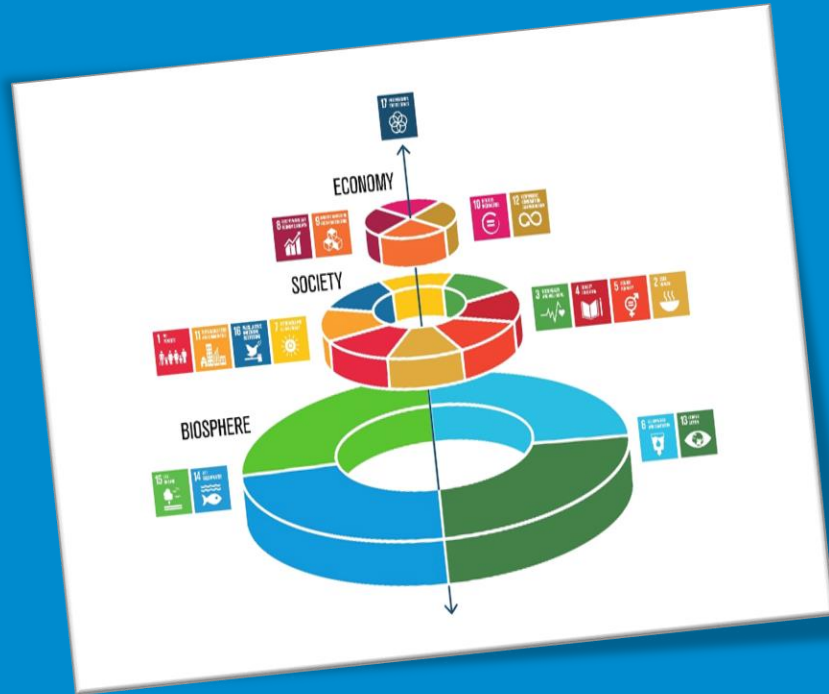
Hvordan arbeider vi?

- Analyse: statistikk, fakta og analyser
- Kompetanse: fag og opplæring og innovasjon
- Omlegging: justering av drift og utvikling av tilbud
- Kommunikasjon: synliggjøring av god praksis, bygge identitet og stolthet
- Næringspolitikk: gode bærekraftløsninger er en del av et seriøst arbeidsliv

Vi startet «enkelt» på tvers av hele Drift- og service-bransjen:

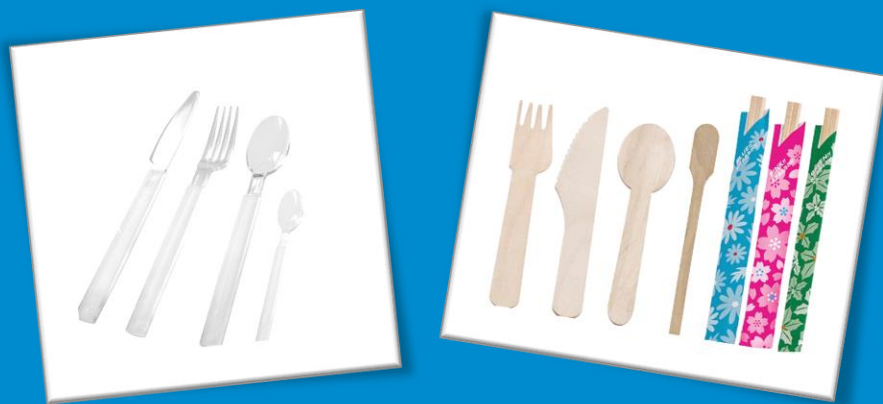
1. Plast: reduksjon, substitusjon og mikroplast
2. Mat: sunt kosthold, intensjonsavtale og redusert matsvinn
3. Ressurseffektivitet og gjenbruk: ha respekt for råvarene og tenk sirkulært om ressursene

Nå går vi videre med å operasjonalisere FNs bærekraftsmål

Tilnærming:

1. Bransjeutvikling: Vi er en bransje som tar bærekraft på alvor
2. Vesentlighet: Vi vil maksimere vår innsats der vi påvirker måloppnåelsen positivt og redusere våre miljøfotavtrykk der vi kan
3. Risiko og markedsmuligheter: Det er lønnsomt å være tidlig nok ute med nye, sunne og bærekraftige løsninger.

Vi har ikke alle svarene enda:
hva er de beste løsningene?

Men vi arbeider aktivt for å finne og
implementere dem

Matsvinn

Ifølge [Klimakur 2030-rapporten](#) er reduksjon av matsvinn et av de mest effektive klimatiltakene innenfor landbruk, og vil kunne redusere utslippene med 1,5 millioner co2-ekvivalenter i perioden 2021-2030.

I Norge kaster vi årlig 355.000 tonn mat som kunne vært spist, fra matindustrien, dagligvarehandelen og hos forbrukerne.

[Ifølge Østfoldsforskning](#) tilsvarer det et verditap på om lag 18 milliarder kroner, hvorav tapet i matindustrien og dagligvarehandelen er i størrelsesorden 6 milliarder kroner.

Beste praksis i NHO-kantina

Nyhet, FDV, Kantine | Publisert 04.10.2019

Eurest og Matvett samarbeider om å gjøre NHO-kantina til et eksempele på Beste praksis. En ny, stor KUTTMatsvinn-kampanje rettet mot alle byggets ansatte starter til uka.

matsvinn, miljø, fdvpolitikk, kvalitet

-NHO er en viktig kunde for oss, og gjennom KuttMatsvinn2020 har vi bevist at vi sammen kan skape gode resultater, særlig ved å redusere matsvinnet fra møtemat, sier Ida Silseth fra Eurest.

Siden forrige kampanje i januar har matsvinnet fra møte- og konferansemat blitt redusert med hele 54 prosent. Målet er å redusere det totale matsvinnet fra Næringslivets hus med 20 prosent innen utløpet av 2019 ved å ha et helhetlig fokus som sikrer at matsvinnet ikke øker igjen etter kampanjeslutt.

Enkle tiltak gir stor effekt

Tiltakene som hittil er innført for bedre å utnytte overskuddsmaten i NHO-huset, er enkle, men effektive. Eksempler på tiltak er:

- Bevisstgjøring av ansatte via profileringsmaterieil fra KuttMatsvinn-prosjektet
- Innføring av Too Good To Go for å selge overskudd fra møte- og konferansemat
- Ny kjøledisk plassert i kantinen - Restedisken - der overskudd fra møte- og konferansemat tilbys gratis til alle ansatte
- Små poser som legges ved serveringsfat slik at møtedeltakerne kan ta med seg rundstykker ol. som blir til overs
- Servering av rundstykker på brett med assortert pålegg, slik at noen brett kan beholde plastdekket på for å gi bedre holdbarhet, og tryggere gjenbruk ved at ikke alle fatene settes frem, men oppbevares kjølig
- Tydelig kommunikasjon og oppfordring til alle som bestiller mat til å ta en ekstra sjekk av matbestillingen dagen før, for å eventuelt korrigere ved avmeldinger
- Informasjon til konferansegjester om at det serveres mat med oppfordring om å melde fra selv om arrangementet de deltar på er gratis

Matvett

Matvett er mat- og serveringsbransjens selskap for å forebygge og redusere matsvinn og samarbeider på vegne av bransjen med myndigheter og forskningsmiljøer.

Et verktøy for bærekraftige anskaffelser

Still krav til miljø i anskaffelsene

Velkommen til Kriterieveiviseren. Her finner du formuleringer til krav og kriterier for miljø og sosialt ansvar, og dokumentasjon av kravene, som kan stilles i en anskaffelsesprosess.

Krav- og kriteriesettene er utarbeidet sammen med ekspertgrupper på ulike produktområder. Ved å klikke deg gjennom fem trinn kan du enkelt tilpasse dine spesifikasjoner og laste ned kravene du ønsker å bruke i anskaffelsen.

Velg produktområde

Avfallsinnsamling

IT-utstyr

Transport

Bygg, anlegg og eiendom

Mat og måltidstjenester

<https://kriterieveiviseren.difi.no/nb>

1 Velg produktområde
Mat og måltidstjenester

2 Velg produktgruppe
Måltidstjenester

3 Velg kategori
Matsvinn, Emballasje, Tropisk
avskoging, Menneskerettigheter

4 Velg krav og kriterier

5 Oversikt

[Gi tilbakemelding](#)

Velg kategori

Velg hvilke kategorier du ønsker å ta med krav og kriterier fra.

Tallet i kategorinavnet viser hvor mange krav/kriterier som finnes i kategorien.

Miljø

(Marker/fjern alt)

Matsvinn [2]

Emballasje [3]

Tropisk avskoging [3]

Sosiale hensyn

(Marker/fjern alt)

Menneskerettigheter [2]

← **Forrige steg**
Velg produktgruppe

Neste steg →
Velg krav og kriterier

Ambisiøs?

1. Spydspiss
2. Avansert
3. Basis

- 1 Velg produktområde
Mat og måltidstjenester
- 2 Velg produktgruppe
Måltidstjenester
- 3 Velg kategori
Matsvinn, Emballasje, Tropisk
avskoging, Menneskerettigheter
- 4 Velg krav og kriterier
- 5 Oversikt

[Gi tilbakemelding](#)

Velg krav og kriterier

Ambisjonsnivå

Kravene og kriteriene er delt i ambisjonsnivåene basis, avansert og spydspiss. Ambisjonsnivå velges av oppdragsgiver.

Basis skal kunne benyttes av alle oppdragsgivere, og identifiserer sentrale grep for å fremme miljø og sosiale hensyn innenfor produktkategorien. Verifisering av dokumentasjon og oppfølging skal kreve begrenset med ressurser.

Avansert stiller høyere krav til prestasjon for miljø og / eller sosiale hensyn og krever som regel mer ressurser av både oppdragsgiver og leverandør.

Spydspiss er ment for oppdragsgivere som ønsker å være ekstra ambisiøse hva gjelder krav til miljø og/eller sosiale hensyn, og som er åpne for innovative løsninger. For spydspisskrav kan det være aktuelt å samarbeide med Leverandørutviklingsprogrammet.

En anskaffelse skal alltid bidra til å dekke et behov. Krav og kriterier som stilles til miljø og sosiale hensyn skal knyttes til virksomhetens mål og strategier for en bærekraftig utvikling. En [markedsundersøkelse](#) kan avdekke hvilke hensyn som bør ivaretas i anskaffelsen.

Hvis du vil måle effekten på utslipp for biler, kan du bruke effektkalkulatoren for [personbiler](#) og [varebiler](#) på [anskaffelser.no](#).

Søk etter krav/kriterier

Filtrer kategori

Filtrer type

Sorter

Velg nivå

Kriterieveviseren

[Tilbake til veiviseren](#)

[Last ned kriteriesettet ditt](#)

Innholdsfortegnelse

- [DIFIs kriterieveiviser](#)
- [Krav til rutiner for å forebygge matsvinn \(Måltidstjenester\)](#)
 - [Hovedformål](#)
 - [Kravformulering](#)
 - [Dokumentasjon av kravet](#)
 - [Informasjon om kravet](#)
- [Rutiner for å forebygge og redusere matsvinn \(Måltidstjenester\)](#)
 - [Hovedformål](#)
 - [Kravformulering](#)
 - [Dokumentasjon av kravet](#)
 - [Informasjon om kravet](#)
 - [Relaterte lenker](#)
- [Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden \(Mat- og drikkeprodukter, Måltidstjenester\)](#)
 - [Hovedformål](#)
 - [Kravformulering](#)
 - [Informasjon om kravet](#)
 - [Relaterte lenker](#)
- [Emballasje i direkte kontakt med mat \(Måltidstjenester\)](#)

NY VEILEDER

KOM I GANG

MED

GRØNNE ANSKAFFELSER

Ny veilederen er laget av NHO, Digdir/Dfø ved avdeling for offentlige anskaffelser i, Miljødirektoratet og KS for innkjøpere og miljørådgivere som jobber med grønne anskaffelser.

Målet med veilederen er å vise:

Hva grønne anskaffelser er. Grønne anskaffelser omfatter både miljø og klima.

Hva dere kan og skal gjøre

Hvordan dere kan stille gode klima- og miljøkrav

Hvordan stille krav – og når

2. Hvordan gjør du det i den enkelte anskaffelse?

Du kan stille egnede krav og kriterier knyttet til ulike trinn i anskaffelsesprosessen.

Grønne anskaffelser bygger på kunnskap og kontinuerlig læring

FASE 2: FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål

Mål 1
Utrydde fattigdom

Mål 2
Utrydde sult

Mål 3
God helse

Mål 4
God utdanning

Mål 5
Likestilling mellom kjønnene

Mål 6
Rent vann og gode sanitærforhold

Mål 7
Ren energi for alle

Mål 8
Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Mål 9
Innovasjon og infrastruktur

Mål 10
Mindre ulikhet

Mål 11
Bærekraftige byer og samfunn

Mål 12
Ansvarlig forbruk og produksjon

Mål 13
Stoppe klimaendringene

Mål 14
Liv under vann

Mål 15
Liv på land

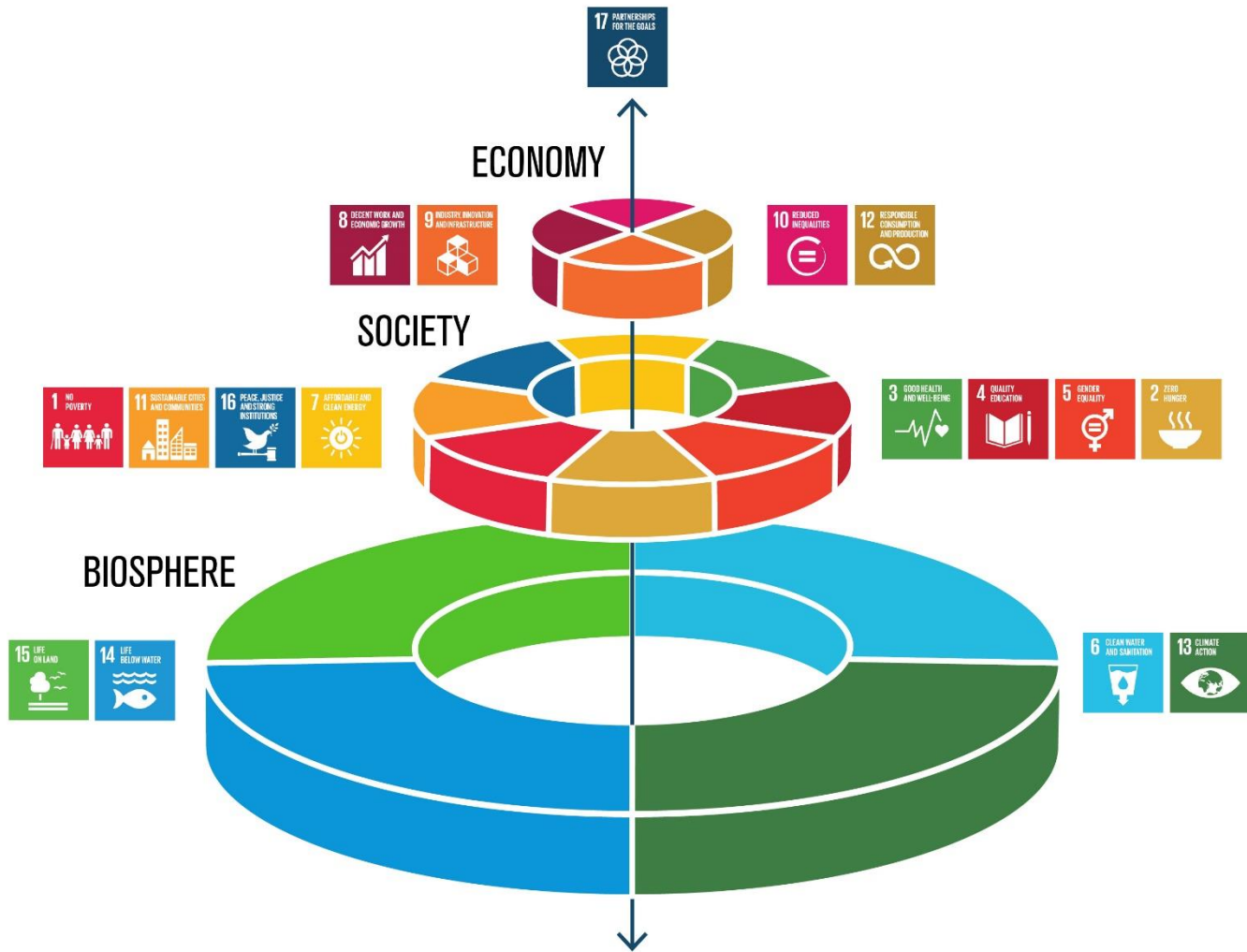

Mål 16
Fred og rettferdighet

Mål 17
Samarbeid for å nå målene

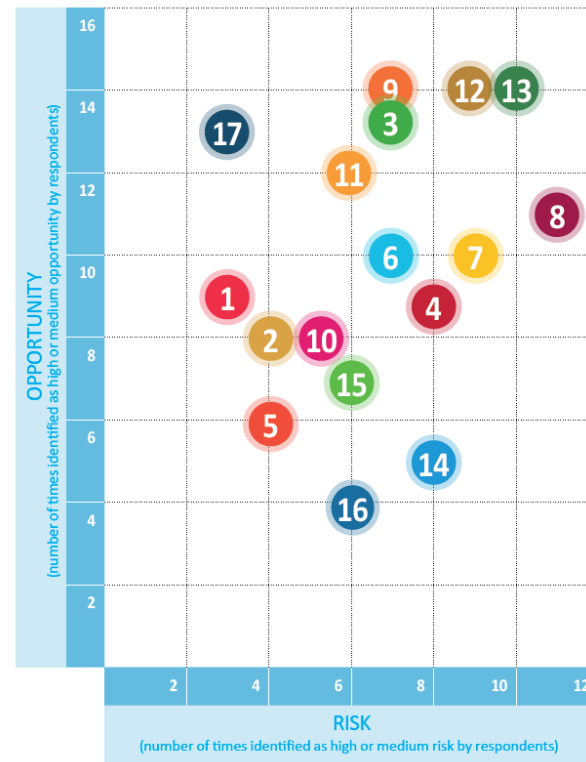
FASE 2

Drift- og service og FNs bærekraftsmål

3. Risiko og markedsmuligheter

- SDG 1 – 17:
 - Noen er mer relevante enn andre
- Hva er risikoen?
 - Tap og skade
 - Mistede muligheter
- Hvor er mulighetene?
 - Nye tjenester, nye forretningsområder
 - Nye markeder, offentlige innkjøp

Figure 4: SDGs ranked by opportunity and risk

Takk for
oppmerk-
somheten

